

SINGAPURREKO PARADISUAN ADREILUAK GARRAIATZEN DITUZTEN IDAZLE ETORKIN HORIEK

Menturaz ez zaizu inoiz burutik pasa poeta izan daitekeela kafea zerbitzatu dizun errumaniar hori, karrikako zuloan telefono sarea ikuskatzen duen perutarra, ama zaharra zaintzen dizuen nikaraguarra edo igeltseritzan ari dela entzun duzun pakistandar hori, ostiralez jantzi apainenez beztituta gurutzatzen duzuna. Nork esan dizu ez direla bertsolari edo kantari, agian margolari oso finak, gure seme-alabentzako nahi ez ditugun lanbideetara kondenatutako etorkinok?

 PELLO ZUBIRIA KAMINO

Asiako muturrean, Singapur uhar-te-estatu ñimiñoa da munduko aberatsenetakoa, Barne Produktu Gordina biztanleka banatuta planetako lehen bosten artean daude singapurtarrak: sei familiatik batek milioi bat dolarretik gorako jabegoak dauzka. Alabaina, ekonomiaren motorra Singapurren –aditu askok paradisu fiskalik handien artean daukaten horretan– atzerritik ekarritako langile prekarioek mugiarazten dute gehien bat: lau langiletik bat aldi baterako baimenez ari den etorkina da.

“Singapurreko barrakoi honetan bera-ekin bizi diren 30 lankideetatik gutxiak dakite MD Sharif Uddinek idatzi egiten duela. Uddin, Bangladeshen liburutegia baten jabe zena, Singapurra etorri zen 2008an beste milaka herrikide bezala eraikuntzan lan egitera, ohore horren truke agente bati 10.000 dolar pagatuta”. *Nikkei Asian Review* aldizkarian honela hasi du Peter Guestek “*Singapurrek literatur uztza bildu du kultura etorkinetatik*” kronika, zeinetan aurkeztu baititu herrialdean literatur sariak eskuratu dituzten etorkinak.

Mohammad Sharif Uddinek *Singapore Book Award* saria irabazi du ez-fikzioko obren artean, hamar urtetan eraikuntzako obreroen barrakoietan bizi izan dituenak bildu dituen “*Stranger to myself*” [euskaraz *Neure larrian arrotz eman lezakeena*] liburuarekin. “Liburu hau idaztea erabaki dut sigapurtarrek jakin dezaten herrialde hau ez dela gauek goizera

aldatu, ez dela izan mirakulua, jendea dago eraikinen eta azpiegituren atzean eta beste herritarrek ere ezagutu behar dute horien istorioa”.

Ezkon berritan helduta, egunean 18 dolar irabazten zituen, horietatik ahal zuen guztia emazteari eta haur jaio berriari bidaltzeko. 12 orduz lan egin ostean gau eskolan ikasita lortu zuen eraikuntzako segurtasun begirale titulua eta gaur egunean 60 dolar irabazten ditu, 12 orduz arituta beti. Eta atsedenaldi laburrak dauzka oharrak hartu edo poemak idazteko.

2014tik urtero jokatzeko da lehiaketa, Indian sortutako Shivaji Das idazle eta argazkilariak sustatuta. Liburua publikatu diotenean, Gwee Li Sui poeta, artista grafiko eta literatur kritikoak idatzi dio sarrera. “Shafi ohartzen da langile migrazioaren bizimodua ez dela naturala. Oinarritzko bortxaren poderioz gertatzen da. Langilea komunitate nahasi baten kide da, bi aldiz urrundua, bai sorterritik eta bai lanerako hartu duen herrialdetik. Bere gogoa eta gorputza bi lekuren artean banatu zaizkio, izaera berri bat errenez. (...) Behin eta berriz aipatzen duen sumendiaren irudiak irudikatzen du bere barneko egon ezina. Bizimodu hobe baten ametsak lausotu ahala, zinikoago bilakatuz doa eta hala ere aurkitzen du indarra bultzaka jarraitzeko, argiagoa da burubidean eta ziurragoa haserrean. Guk ere sentitzen dugu haren aldaketako mina, bakardadea, herrimina eta ezin-

tasuna. Ikusten dugu Singapur bihurtu zaiola borrero eta irakasle”.

Sariaren finalistaren artean, How Weik poesia txinatar klasikoa idazten du, Ramasamy Madhayaneke poesiaz gain filmak egiten ditu gai ilun eta zailak, Menik Sri Suyati indonesiarrek sustrai indiar eta arabiarrek dauzkan *dangdut* estiloko musikak abesten ditu eta Sy Lhen Espo-sok erotismoa lantzen du bere literaturan: “Jende zuriak egin baldin badezake, zergatik ez dugu guk egin behar?”.

Peter Guest kazetariak –bera ere atzerritarra Singapurren– aitortuko du zintzo: “Nire agiriak pribilegio izugarri bat ematen didate. Zuria naiz, unibertsitatean hezia eta halako estatus bat ematen dizun lanbide batean ari dena; horregatik Singapurren etorkina baino gehiago ‘*expat*’ [atzerriarra joandako] bat naiz, ez naiz aldi baterako baimenez iritsitako langilea. ‘*Nomada digitala*’ naiz ni. Baina, hala ere, nahi eta nahi ez egiten zaizkit ezagunak partekatzen ditugun esperientziok: urruntasunak eta mugek handitzen duten tristezia, bi lekutan aldi berean bizitzeak dauzkan poz bitxiak”.

AMETSAK HILDAKOAN, IDATZI

Singapurrek 5,6 milioi biztanle dauzka, horietatik lau bertako herritarrek eta bertan mugarik gabe bizitzeko baimena daukaten atzerritarrak. Hortik gorako gehienak, 1,4 milioi, atzerritik ekarritako etorkinak. Hauen artean milioi bat langile kalifikaziorik gabeak dira, tar-

MOHAMMAD SHARIF UDDIN

"NEURE LARRUAN ARROTZ" LIBURU SARITUA AURKEZTEN. POEMA ETA EGUNEROKOZ OSATUTA, "AMETSEN HERIOTZA" DEITZEN DA SARRERAKO SAIKERA.

tean eraikuntzan ari diren ia 400.000, Bangladesh, India, Myanmar eta Txinatik etorriak, eta etxeko lanetan ari diren 250.000, gehienak emakumeak.

Legez soldata minimorik ezartzen ez duen herrialde honetan, benetan izugarria da profesional kualifikatuen eta eraikuntzan bezala garbiketaren, etxeko lanetan eta abar ari diren atzerritarren soldaten arteko arrakala. CNN kateak Deutsche Bank aipatuz iturritzat, erakutsi du Singapurreko batez besteko soldatak 3.077 dolarretan (2.743 eurotan) daudela, baina Bangladesh eta Indiatik ekarritako langileek 400-465 dolar (356-410 euro) kobratzen dituztela.

Populazioaren %17 eta esku-lanaren laurdena osatu arren, langileok erabat itzalean geratzen dira propagandak erakusten duen Singapur distiratsuan eta

bertan turista bezala –agian ofizio kualifikatua ari den senide bat bisitatze- ra– direnek ere apenas aipatzen dituzten uharte-estatura egindako bidaiaren kontakizunetan. Singapurrera dirutzak gastatu eta zorpetuta iritsi diren langileok han lortu duten ofizio kualifikazio gabearen preso bizi dira, hari lotuta daukate bertan bizitzeko baimena, eta horrek are estuago kateatzen ditu ekarri dituen agentziaren eta laneko ugazabaren kontrolari.

Ohikoak dira lan harremanetako iruzurak, sorterrian agenteak hamar agindu eta bertan hiru kobratuz isildu beharra, hilabete luzez soldata barik gabe aritzea, ordutegien kontrolik eza, behartuta bizi diren barrakoi edo gelen prezio izugarriak... Horien kontra borrokatzeko tresnarik gabe, singapurtarren begietan langile atzerritarrok betirako dira *tem-*

porary. Baita kontratuak kateatuz familia batek belaunaldi baten ondoren bigarre-na osatzea lortuta ere. Kontratuak Singapurren erruki gabeak dira: egin ezazu lan eta ondoren... alde hemendik.

Singapurreko etorkin prekario masaren erdian ari diren idazle on esperientziak gero eta unibertsalagoak dira, dio Guestek. Aldi baterako lana, ofizio klase guztietan, gai orokorra da mundu osoan eta gehiago ugarituko da teknologiaren jautziekin eta populazioen lekualdatzeekin.

Idazle etorkinen lehiaketan fikziozko obren saria Sugiarti Mustiarjok irabazi du, sexu abusuei buruzko pieza batekin eta kazetariari esan dio: "Sortzea da gure modua esateko jendeari bagarela beste zerbait ere, langile etorkinez gain. Badagoela zerbait gehiago lan baimenaren atzean: idazlea, kantaria...". ●

ZINKUNEGI OPTIKA

Hernani 23 · 20004 Donostia
T. 943 420 624
info@zinkunegioptika.com
www.zinkunegioptika.com

f t